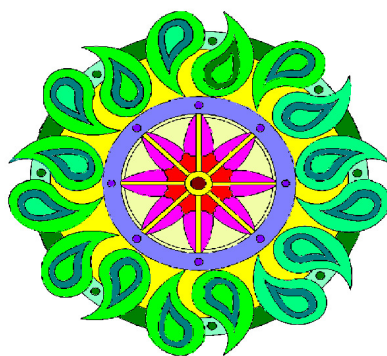

INNOWACJA
PEDAGOGICZNA
„MAGICZNE KOŁO”

AUTOR
MGR BOŻENA PANEK
MGR KLAUDIA PEKAŁA

WSTĘP

Jesteśmy nauczycielkami z długoletnim stażem pracy. W ostatnich latach dostrzegamy wzrastającą liczbę dzieci, które niepokoją różnymi nieprawidłowymi formami zachowań u podłoża, których leżą najczęściej zakłócenia rozwoju emocjonalno –społecznego. Coraz częściej zauważamy u dzieci stany napięcia, lęku, problemy ze skupieniem uwagi, agresję, nerwowość. Przyczyny takiego stanu mogą być różne: rosnące wymagania w szkole, zbyt mało czasu spędzanego z rodzicami, oraz wzmożony kontakt z mediami. To wszystko jeszcze potęguje depresje, niską samoocenę, obniża wydajność pracy w szkole i zdolność podejmowania decyzji. Niekiedy inną formą nieprawidłowych zachowań w kontaktach interpersonalnych jest bierność, wycofywanie się, izolacja, bądź trudności dziecka w wyrażaniu swoich uczuć, wrażeń, przeżyć. Już od pierwszych dni w szkole można też zauważyć dzieci, które swoim zachowaniem sprawiają najwięcej kłopotów, są to dzieci nadpobudliwe psychoruchowo. To one wciąż się kręcą, nie uważają, przeszkadzają sobie i innym. Rodzice i nauczyciele coraz częściej skarżą się na trudności wychowawcze, jakie sprawiają te dzieci. Przeróżne są przyczyny takich zachowań. Oczywiście najważniejsza w takiej sytuacji jest trafna diagnoza. Jednak pojawia się też pytanie, jak pomóc naszym dzieciom, aby mogły wyrosnąć na spokojnych, wewnętrznie zintegrowanych ludzi?

Jednym ze sposobów odnalezienia wewnętrznej harmonii jest malowanie mandali - wpisanych w koło obrazków. Praca z mandalą wywiera bardzo korzystny wpływ na kształcenie uczniów już od pierwszego etapu nauczania. Pobudza i rozwija twórcze myślenie, które jest podstawą kreatywnej edukacji. Technika mandali uspokaja i wycisza dzieci nadpobudliwe psychoruchowo, ułatwia koncentrację, prowadzi do wytrwałości i konsekwencji w działaniu, sprzyja wewnętrznej integracji.

1. Nazwa innowacji :

— **Magiczne koło**

2. Rodzaj innowacji

— Innowacja metodyczna – dotycząca metod wychowawczych

2. Cele innowacji:

- Pobudzanie i rozwijanie twórczego myślenia
- Uspokajanie i wyciszenie dzieci nadpobudliwych psychoruchowo
- Wdrażanie do wytrwałości i konsekwencji w działaniu
- Pobudzanie do aktywności uczniów nieśmiałych, lękliwych, biernych
- Kształcenia zdolności manualnych i techniki rysunku
- Ćwiczenie motoryki dłoni
- Rozwijanie aktywności twórczej
- Ćwiczenie koncentracji uwagi

3. Data rozpoczęcia i przewidywany czas trwania innowacji –

— wrzesień 2006– czerwiec 2007

4. Szkoła, w której prowadzona jest innowacja –

— Szkoła Podstawowa nr 4 im. Tadeusza Kościuszki w Czerwionce-Leszczynach

5. Autor innowacji –

— mgr Bożena Panek, mgr Klaudia Pękała

6. Wdrażający innowację –

— mgr Bożena Panek, mgr Klaudia Pękała

7. Kto zatwierdził innowację –

— Rada Pedagogiczna Szkoły Podstawowej nr 4 im. Tadeusza Kościuszki
w Czerwionce-Leszczynach

8. Koszty innowacji i źródła finansowania –

— zasoby własne, wsparcie rodziców.

9. Opis innowacji:

Innowacja jest planowana jako zajęcia pozalekcyjne, które będą prowadzone równoległe z programem. Odbywać się będą raz w tygodniu przez cały rok szkolny. Czas trwania poszczególnych zajęć przewidujemy na około 1 godzinę.

Zajęcia prowadzone będą dla wszystkich uczniów klas III, po to, aby zrealizować główny cel – pobudzić i rozwijać twórcze myślenie, wyciszyć dzieci nadpobudliwe psychoruchowo.

Ponadto w klasie na półce będą przygotowane mandale, które uczniowie mogą w dowolnym momencie wykorzystać do indywidualnych zajęć w czasie wolnym.

Dla wielu uczniów w klasach I-III malowanie mandali może się wydawać trudną sztuką, ponieważ wymaga od dziecka ogromnego skupienia i koncentracji na wykonywanej czynności. Dlatego do sztuki tej trzeba zbliżyć się

etapami. W nauczaniu zintegrowanym wyróżnia się trzy obszary pracy z mandalą:

- kolorowanie;
- rozwijanie, obserwacja, doskonalenie koncentracji;
- wymyślanie i rysowanie.

Zajęcia zaczniemy od przygotowania gotowych wzorów mandali, które uczniowie będą kolorować. Następnym etapem będzie ich doskonalenie, końcowym zaś etapem wymyślanie i rysowanie przez uczniów.

Ważne jest by w czasie zajęć panowała odpowiednia atmosfera, dlatego przed przystąpieniem do malowania poświęcimy chwilę na relaksację: głęboki oddech, przeciągnięcie się parę razy dla rozluźnienia napięcia w mięśniach, posłuchanie miłej muzyki.

Podczas malowania mandali obowiązują tylko dwie reguły, których muszą przestrzegać uczniowie:

- należy zawsze malować w określonym kierunku: albo od środka koła ruchem spiralnym w stronę okręgu, lub od okręgu zmierzając ruchem spiralnym do środka koła.
- malujemy tylko ulubionymi kolorami.

Malowanie powinno odbywać się w ciszy, skupieniu i bez pośpiechu. Tematyka tych obrazów może być bardzo różna, mogą to być sceny z życia ptaków, zwierząt, ludzi, rośliny, figury geometryczne, elementy literopodobne, litery, nuty. Każda mandala powinna mieć swój tytuł, nadany pod wpływem pierwszego wrażenia, oraz zapisaną datę jej powstania (na odwrocie kartki).

Uważamy, że zaproponowane zajęcia będą dla uczniów nadpobudliwych sposobem na zrelaksowanie się, wyciszenie, uspokojenie, poprawienie koncentracji. Z drugiej strony spowodują wzrost aktywności u dzieci nieśmiałych, biernych, które przez radość tworzenia staną się odważniejsze i bardziej komunikatywne w stosunku do rówieśników.

Zajęcia będą również dobrą okazją do kształcenia zdolności manualnych, techniki rysunku, pozwolą na wypracowanie własnego stylu oraz rozwój twórczego myślenia.

10. Pomoce:

Kartki, kredki, flamastry, ryż, piasek, nasiona

11. Oczekiwane efekty:

Uczeń:

- zna zasady tworzenia mandali;
- zna zasady symetrii;
- wie jak dobierać kształty, typ kreski;
- potrafi dobierać kolory;
- potrafi malować mandale wg własnego projektu;
- przejawia aktywność i własną inwencję;
- czerpie radość z wykonywanej pracy i satysfakcję z osiągnięć w malowaniu mandali;
- wierzy we własne możliwości;
- potrafi pracować w zespole;
- potrafi pracować w ciszy i skupieniu;
- myśli twórczo i konstrukcyjnie;
- umie zaplanować swoją pracę;
- potrafi lepiej panować nad swoimi emocjami;
- uczy się wytrwałości, konsekwencji w działaniu;
- potrafi skoncentrować się na wykonywanej pracy.

12. Plan przebiegu innowacji:

MIESIĄC	ZADANIA	CELE OPERACYJNE	EFEKTY	UWAGI
WRZESIEŃ	<p>Poznanie reguł tworzenia mandali, zasad symetrii.</p> <p>Kolorowanie wybranych mandali z zestawu: Cztery pory roku- Jesień.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> — zna reguły tworzenia mandali; — zna zasady symetrii; — potrafi dobierać kolory; — umie zaplanować swoją pracę; — uczy się wytrwałości. 	<p>Prace plastyczne: Mandale - Cztery pory roku- Jesień</p>	<p>Uczniowie sami wybierają sobie wzory mandali. Ważne jest żeby uczeń przed przystąpieniem do pracy przygotował sobie komplet potrzebnych kolorów.</p>

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">PAŹDZIERNIK</p>	<p>Przypomnienie reguł tworzenia mandali i zasad symetrii</p> <p>Kolorowanie mandali literowych.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> — zna reguły tworzenia mandali; — zna zasady symetrii; — wie jak dobierać kolory; — potrafi pracować w ciszy i skupieniu; — wierzy we własne możliwości; — uczy się konsekwencji w działaniu. 	<p>Prace plastyczne:</p> <p>Mandale-</p> <p>Literowe</p>	
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">LISTOPAD</p>	<p>Kolorowanie mandali literowych z elementami liter pisanych.</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> — skoncentrować się na wykonywanej pracy; — pracować w zespole; — dokonać podziału obowiązków; — pracować w skupieniu; — lepiej panować nad swoimi emocjami. 	<p>Prace plastyczne:</p> <p>Mandale-</p> <p>Literowe-</p> <p>Litery pisane</p>	<p>Kolorowanie mandali może odbywać się pojedynczo, z partnerem lub w kilkuosobowych grupach.</p>

GRUDZIEŃ	<p>Tworzenie mandali do dekoracji klasy w związku ze zbliżającymi się Świętami Bożego Narodzenia. Zaprezentowani e prac na gazetce szkolnej i umieszczenie ich zdjęć na stronie internetowej szkoły.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> — umie zaplanować swoją pracę; — przejawia aktywność i własną inwencję; — wierzy we własne możliwości; — czerpie satysfakcję z osiągnięć w malowaniu mandali; — dostrzega walory dekoracyjne wykonanych prac. 	<p>Prace plastyczne: Mandale do dekoracji klasy- Święta Bożego Narodzenia</p>	<p>Prace posłużą do dekoracji klasy lub zostaną umieszczone na gazetce szkolnej. Niektóre zostaną także umieszczone na stronie internetowej szkoły.</p>
----------	--	---	---	---

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">STYCZEŃ</p>	<p>Dorysowywanie elementów do schematu.</p> <p>Doskonalenie mandali wg własnych pomysłów- Mandale- Cztery pory roku-Zima.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> — umie zaplanować swoją pracę; — wie jak dobierać kształty, typ kreski, kolory; — myśli twórczo i konstrukcyjnie; — potrafi dorysować elementy mandali wg obowiązujących reguł; — wierzy we własne możliwości; — cieszy się z dobrze wykonanej pracy; — przejawia aktywność i własną inwencję. 	<p>Prace plastyczne: Mandale- Cztery pory roku-Zima</p>	<p>Prace można zrobić tak, aby były laurką dla babci, dziadka z okazji ich święta.</p>
--	---	--	---	--

LUTY	<p>Doskonalenie mandali wg własnych pomysłów.</p> <p>Dorysowywanie elementów do rozpoczętej pracy- Mandale muzyczne.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> — potrafi dorysować elementy mandali wg obowiązujących reguł; — zna reguły tworzenia mandali; — zna zasady symetrii; — przejawia aktywność i własną inwencję; — potrafi lepiej panować nad swoimi emocjami; — uczy się wytrwałości, konsekwencji w działaniu. 	<p>Prace plastyczne:</p> <p>Mandale muzyczne</p>	
MARZEC	<p>Dorysowywanie elementów do schematu.</p> <p>Doskonalenie mandali wg własnych pomysłów- Mandale- Cztery pory roku- Wiosna.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> — dostrzega piękno przyrody; — potrafi wkomponować elementy przyrodnicze w gotowe schematy; — potrafi pracować w ciszy i skupieniu; — potrafi lepiej panować nad swoimi emocjami; — uczy się wytrwałości, konsekwencji w działaniu; — potrafi skoncentrować się na wykonywanej pracy. 	<p>Prace plastyczne:</p> <p>Mandale- Cztery pory roku- Wiosna</p>	

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">KWIECIEŃ</p>	<p>Malowanie mandali według własnego projektu przy pomocy komputera. Wykonanie pracy w programie graficznym PAINT.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> — potrafi malować przy pomocy komputera mandale według własnego projektu; — potrafi malować mandale w programie graficznym Paint; — przestrzega zasad kompozycji; — zna reguły tworzenia mandali; — zna zasady symetrii — wie jak dobierać kształty, typ kreski, kolory; — umie zaplanować swoją pracę. 	<p>Praca plastyczne: Mandale do dekoracji klasy z okazji Świąt Wielkanocnych .</p>	<p>Prace posłużą do dekoracji klasy lub zostaną umieszczone na gazetce szkolnej. Niektóre zostaną także umieszczone na stronie internetowej szkoły.</p>
---	--	---	--	---

<p style="text-align: center;">MAJ</p>	<p>Malowanie mandali według własnego projektu, wykorzystanie kredy, piasku, nasion itp.</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> — potrafi malować mandale według własnego pomysłu; — przestrzega zasad kompozycji; — wie jak dobierać kształty, typ kreski, kolory; — myśli twórczo i konstrukcyjnie; — potrafi pracować w zespole; — potrafi dokonać podziału obowiązków; — potrafi pracować w skupieniu; — potrafi lepiej panować nad swoimi emocjami. 	<p>Prace plastyczne: Mandale wykonane wg projektów uczniów</p>	<p>Malowanie mandali może odbywać się pojedynczo, z partnerem lub w kilkuosobowych grupach. Niektóre prace zostaną wykonane z piasku, nasion podczas wyjazdu na „zieloną szkołę”.</p>
--	---	---	--	---

CZERWIEC	Zasady poprawnej kompozycji na dowolnym formacie papieru. Wypełnienie ankiet.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> — potrafi malować mandale według własnego pomysłu; — potrafi zastosować zdobyte wiadomości; — przestrzega zasad kompozycji — czerpie radość z wykonywanej pracy i satysfakcję z osiągnięć w malowaniu mandali; — wierzy we własne możliwości; — potrafi lepiej panować nad swoimi emocjami. 	Praca plastyczne: Mandale wykonane wg projektów uczniów	Na ostatnich zajęciach uczniowie wypowiadają się o zajęciach i wypełniają ankietę przygotowane przez nauczyciela.
----------	--	--	---	---

13. Sposoby monitorowania i ewaluacji:

Podczas realizacji innowacji „Magiczne koło” zakładamy ewaluację osiągnięć dzieci, która posłuży do zbadania stopnia przydatności stosowanej innowacji, jak również do refleksji nad własną pracą i potrzebą doskonalenia innowacji.

W celu sprawdzenia efektów wprowadzonej innowacji na bieżąco będziemy monitorowały zaplanowane działania.

Monitoring ten będzie wyrażał się w:

— eksponowaniu prac plastycznych na gazetkach klasowych, szkolnych, na stronie internetowej szkoły;

— stawianiu uczniom pytań na temat zajęć np.

- Co czułeś podczas kolorowania mandali?
- Jak działały na Ciebie formy obrazu?
- Czy stosowałeś podane zasady pracy, czy też malowałeś według własnego pomysłu?
- Jakich kolorów użyłeś?
- Czy rozpoczynasz kolorowanie od zewnątrz, czy od środka?
- Czy lubisz przyglądać się swojej mandali? Jeśli, tak to dlaczego?

— ocenie efektów pracy.

Podstawą do dokonania oceny efektów pracy będzie obserwowanie zachowań uczniów, ze szczególnym zwróceniem uwagi na uczniów nadpobudliwych i uczniów nieśmiałych, lękliwych.

Przyjrzymy się i spróbujemy zinterpretować prace uczniów w oparciu o szereg znaczeń przypisanych poszczególnym formom, liczbom i kolorom. Porównamy kolorystykę prac wykonanych we wrześniu z tymi, które powstaną w czerwcu.

Ewaluacja będzie dotyczyła całości innowacji. Dokonamy jej na podstawie wniosków i ankiet skierowanych do uczniów. Uzyskane wyniki pomogą nam dokonać modyfikacji innowacji.

Wyniki ankiet oraz spostrzeżenia w czasie monitoringu pomogą nam w planowaniu dalszej pracy. Opracujemy je w formie sprawozdania, z którym zapoznam Radę Pedagogiczną oraz rodziców.

Ewaluacja – ankieta dla ucznia:

1. Czy według Ciebie zajęcia były interesujące?

Tak

Nie

2.Czy podoba Ci się sztuka tworzenia mandali?

Tak Nie

3.Czy stosowałeś podane reguły?

Tak Nie

4.Czy chcesz kontynuować zajęcia z zastosowaniem tej techniki?

Tak Nie

5.Czy malujesz mandale także w wolnym czasie?

Tak Nie